

Definitieve cijfers duurzame energie 2008

Toelichting op bijstellingen

09

Reinoud Segers

Publicatiedatum CBS-website: 8 december 2009

Verklaring van tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2007–2008	= 2007 tot en met 2008
2007/2008	= het gemiddelde over de jaren 2007 tot en met 2008
2007/'08	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2007 en eindigend in 2008
2005/'06–2007/'08	= oogstjaar, boekjaar enz., 2005/'06 tot en met 2007/'08

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek - Grafimedia

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

1. Inleiding

Onlangs zijn de definitieve cijfers duurzame energie 2008 op StatLine verschenen. Ten opzichte van de nader voorlopige cijfers van juni 2008 en de publicatie Duurzame Energie in Nederland 2008 is er voor de meeste cijfers weinig veranderd. Het aandeel duurzame energie in de totale energievoorziening blijft 3,4 procent. Ook het leidende percentage voor duurzame elektriciteit blijft hetzelfde: een duurzame elektriciteitsproductie van 7,5 procent van het binnenlandse elektriciteitsverbruik.

De belangrijkste bijstelling betreft het verbruik van biobrandstoffen voor het wegverkeer als percentage van het totaal verbruik van benzine en diesel. Dit was 3,0 procent bij de nader voorlopige cijfers en is 2,6 procent bij definitieve cijfers.

Hieronder worden de belangrijkste cijfers en bijstellingen verder toegelicht. Alle definitieve cijfers zijn te vinden op StatLine.

2. Duurzame energie totaal

Het totale verbruik van duurzame energie werd bijgesteld van 114,2 PJ naar 112,7 PJ vermeden verbruik van primaire fossiele energie (Tabel 1). Afgerond op één cijfer achter de komma bleef het aandeel duurzame energie in de energievoorziening gelijk op 3,4 procent. De bijstelling naar beneden van het verbruik van duurzame energie is een gevolg van de bijstelling van het verbruik van biobrandstoffen in het wegverkeer.

Het vermeden verbruik van fossiele primaire energie door duurzame energie uit afvalverbrandingsinstallaties is iets naar boven bijgesteld. Dat heeft vooral te maken met het bijstellen van het biogene aandeel van het afval van 48 naar 49 procent op basis van nieuwe informatie van SenterNovem.

Tabel 1
Vergelijking nader voorlopige en definitieve cijfers duurzame energie 2008

	Nader voorlopig	Definitief
Vermeden verbruik van fossiele primaire energie (PJ)		
Waterkracht	0,8	0,8
Windenergie	35,1	35,1
Zonne-energie	1,2	1,2
Omgevingsenergie	5,4	5,4
Biomassa totaal	71,6	70,1
Afvalverbrandingsinstallaties	12,7	13,1
Bij- en meestoken biomassa in centrales	19,7	19,7
Houtkachels voor warmte bij bedrijven	2,5	2,5
Houtkachels huishoudens	5,5	5,5
Overige biomassaverbranding	9,1	9,1
Biogas	8,1	8,2
Biobrandstoffen voor wegverkeer	14,0	12,0
Totaal duurzame energie	114,2	112,7
Berekening aandeel duurzaam in energievoorziening		
Totaal energieverbruik in Nederland (PJ) ¹⁾	3 330	3 334
Bijdrage duurzame energie aan de CBS-Energiebalans (PJ)	125	126
Totaal energieverbruik in Nederland met duurzame bronnen volgens substitutiemethode (PJ)	3 319	3 321
Aandeel duurzame energie in de energievoorziening (%)	3,4	3,4

¹⁾ Verbruikssaldo van het totaal van alle energiedragers uit de CBS-Energiebalans.

Bron: CBS.

3. Biobrandstoffen voor het wegverkeer

Het verbruik van biobrandstoffen voor het wegverkeer in 2008 is bijgesteld van 3,0 procent van het totale verbruik van benzine en diesel naar 2,6 procent. Deze bijstelling is een gevolg van nieuwe gegevens uit de biobrandstoffenrapportages van de oliebedrijven

aan het ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeleid én uit daaruit voortvloeiende navraag bij de betrokken bedrijven. De nieuwe inzichten hebben er toe geleid dat de bestemming van de bijgemengde biobrandstoffen is aangepast. Er zijn meer biobrandstoffen geëxporteerd en minder op de binnenlandse markt gebracht. De bijmenging zelf is ongeveer gelijk gebleven.

4. Duurzame elektriciteit

De totale productie van duurzame elektriciteit is bijgesteld van 8988 naar 8961 GWh (Tabel 2). De duurzame elektriciteitsproductie uit het meestoken is naar beneden bijgesteld. Enkele andere bronnen zijn naar boven bijgesteld. De bijstellingen zijn een gevolg van het verwerken van de nieuwste informatie uit milieujaarverslagen, informatie van CertiQ, SenterNovem en de Werkgroep Afvalregistratie en navraag bij enkele bedrijven naar aanleiding van niet goed verklaarbare inconsistenties tussen informatiebronnen.

Tabel 2
Vergelijking nader voorlopige en definitieve cijfers duurzame elektriciteit 2008

	Nader voorlopig	Definitief
Duurzame netto elektriciteitsproductie (GWh)		
Waterkracht	102	102
Windenergie	4 256	4 260
Zonne-energie	38	38
Biomassa totaal	4 592	4 561
Afvalverbrandingsinstallaties	1 058	1 087
Bij- en meestoken biomassa in centrales	2 181	2 116
Overige biomassaverbranding	667	664
Biogas	686	693
Totaal netto duurzame elektriciteitsproductie	8 988	8 961
Berekening aandeel duurzaam in elektriciteitsvoorziening		
Totaal netto elektriciteitsverbruik in Nederland (GWh) ¹⁾	119 226	119 705
Aandeel duurzaam in de elektriciteitsvoorziening (%)	7,5	7,5

¹⁾ Inclusief de netverliezen, exclusief het verbruik voor elektriciteitsopwekking. Berekend als de som van het finaal verbruik van elektriciteit en de inzet voor overige omzettingen uit de CBS-Energiebalans.

Bron: CBS.

5. Windenergie

De bijstelling van de elektriciteitsproductie is bij windenergie zeer gering. Wat wel veranderde is het opgesteld vermogen aan het eind van het jaar 2008. Dit was 2121 MW bij de voorlopige cijfers en wordt 2149 MW bij de definitieve cijfers. De bijstelling is het gevolg van het verwerken van de nieuwste gegevens van CertiQ over nieuwe molens die eind 2008 in gebruik zijn genomen.

Volgens Wind Service Holland (WSH) was het opgesteld vermogen voor windenergie eind 2008 2211 MW. Dat is dus nog steeds aanzienlijk meer dan volgens het CBS. Analyse van de nieuwste CertiQ gegevens verklaart het verschil. WSH laat enkele grote windparken volledig in 2008 beginnen, terwijl deze volgens CertiQ gedeeltelijk in 2009 zijn begonnen. Het CBS neemt de gegevens van CertiQ over.